

Üniversite : İstanbul Kültür Üniversitesi
Enstitüsü : Fen Bilimleri
Dalı : Mimarlık
Programı : Mimari Tasarım
Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. Yasemin Erkan Yazıcı
Tez Türü ve Tarihi : Kasım 2016

ÖZET

BAKÜ'DEKİ ÇOK KATLI KONUT YAPILARINDA MEKANSAL DEĞİŞİM SÜRECİ

TURAL SADİGLİ

Azerbaycan'da konut üretim süreçlerinde, özellikle 20. yüzyılda önemli değişiklikler yaşanmıştır. Çok katlı konutlara geçiş, hızlı yapım süreci ve beraberinde getirdiği birbirine benzer projeler, inşaat kalitesindeki düşüş gibi yaşanan değişiklikler Azerbaycan'da en çok Bakü'de kendini göstermiştir. Nüfus yoğunluğunun artışı, teknolojiye yeni yaklaşımlar, ekonomik faktörler, sosyal ve siyasi etkenler gibi nedenler bu duruma neden olmuştur.

Tez çalışmasında, 20. yüzyılın başından günümüze kadar uzanan bir asırlık zaman diliminde, Bakü'deki çok katlı konut yapılarında gerçekleşen mekansal değişim süreci, ekonomik, sosyal ve siyasi etkenler bağlamında incelenmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda, bu etkenlerin üç farklı zamanda diliminde değişkenlik gösterdiği belirlenmiştir. Bu zaman dilimleri tez kapsamında, 1920–1950 yılları arası, 1950–1990 yılları arası ve 1990'dan günümüze olmak üzere üç dönem olarak ele alınmıştır. Dönemlerin karakteristik özelliklerini en iyi yansıttığı düşünülen, ilk iki dönemde beşer, son dönemde ise üç olmak üzere toplam onüç çok katlı konut seçilmiştir.

Her konut yapılan plan çizimleri, şematik anlatımlar, grafikler ve tablolar yardımı ile mekansal ilişkiler bağlamında yorumlanmıştır. Her bir mekanın, farklı konutta ve farklı dönemde olması durumunda geçirdiği değişimler karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Sonuçta ise, seçilen örnekler üzerinden yapılan alan çalışmasından elde edilen veriler ışığında, Bakü'deki çok katlı konutların, belirlenen dönemlerdeki mekansal değişim süreci, etkili olduğu düşünülen, ekonomik, sosyal ve siyasi faktörler ile birlikte değerlendirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Bakü, çok katlı konutlar, konutu oluşturan mekanlar, mekânsal değişim.

University : Istanbul Kultur University
Institute : Institute of Sciences
Department : Architecture
Literature Programme : Architecture Design
Literature Supervisor : Assist. Prof. Dr Yasemin Erkan Yazici
Degree Awarded and Date : MA – November 2016

ABSTRACT

SPATIAL TRANSFORMATION of MULTI-STORY RESIDENTIAL BUILDINGS in BAKU

TURAL SADİGLİ

There have been significant changes in the residential construction processes in Azerbaijan, especially in 20th Century. Copycat buildings and the decline in construction quality brought about by the advent of multistory residential buildings and rapid mass building techniques in Azerbaijan is most noticeable in the city of Baku. Factors such as the increase in population density, technological innovations, economic, social and political changes have contributed to this situation.

In this study, spatial transformation of multistory residential buildings in Baku has been investigated in the contexts of economic, social and political factors from the start of the 20th Century to present day. Research results indicate that there has been significant changes these factors in three different time periods. The three distinctive time periods used in this study are the years from 1920 to 1950, 1950 to 1990 and 1990-present day. A total of thirteen multistory buildings, five buildings from the first two time periods and three buildings in the final time period which reflect the characteristics of their time period, has been selected for study.

Spatial relationships in each building has been studied through floor plans, schematic descriptions, graphics and tables. Transformations of each space have been comparatively evaluated for different buildings and time periods.

In the light of the case studies on selected buildings, transformation of spaces in multistory buildings in Baku during the selected time periods have been evaluated along with economic, social and political factors in the conclusions.

Keywords: Baku, Multistory residential buildings, Architectural Spaces, Spatial Transformation